

Lucian Stan & Anton Boonen

HOOFDVRAAG

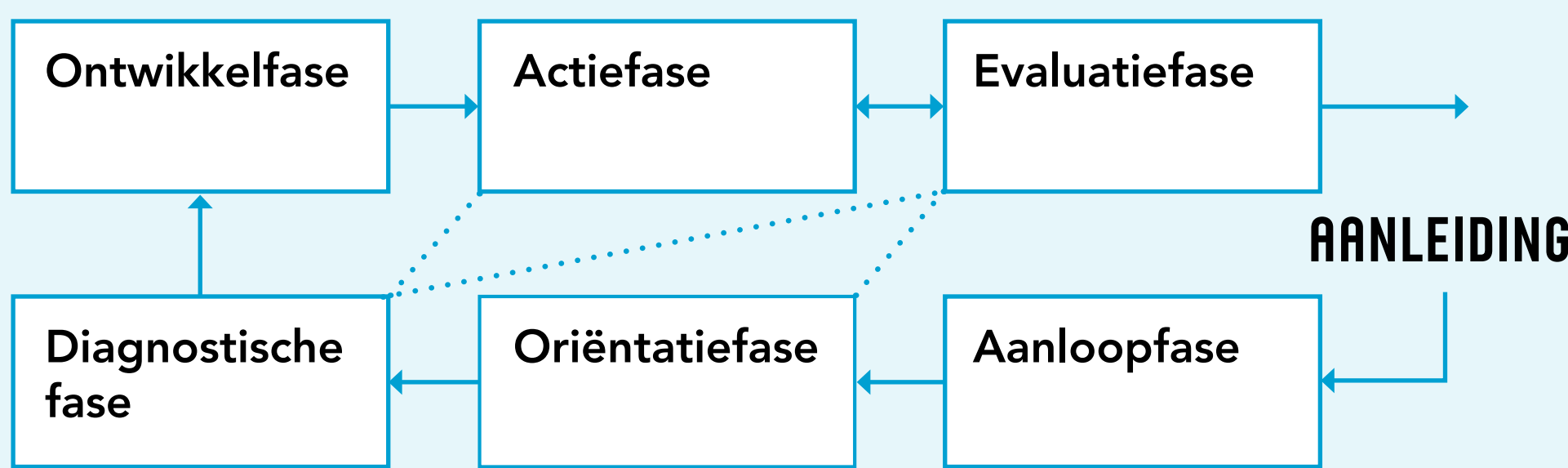
Op welke wijze kan jongereninspraak en -participatie binnen gemeente Vijfheerenlanden worden vormgegeven en onderdeel worden van het gemeentelijke beleid/gemeenteraad?

DOELSTELLING

Gemeente Vijfheerenlanden heeft het lectoraat Participatie & Stedelijke Ontwikkeling van Hogeschool Utrecht gevraagd om een participatief actieonderzoek uit te voeren om inzichten te verkrijgen in de manieren waarop jongeren op een duurzame wijze betrokken kunnen worden bij het ontwikkelen, vormgeven en uitvoeren van het beleid en de besluitvorming binnen de gemeente.

METHODE

Kenmerk van een participatief actieonderzoek is dat de onderzoeksactiviteiten niet alleen gericht zijn op het vergaren van kennis en inzichten, maar ook gericht zijn op het verbeteren van het handelen (Migchelbrink, 2016). Dit betekent dat er concrete acties en activiteiten opgezet, uitgevoerd en gemonitord worden om jongereninspraak en participatie binnen de gemeente Vijfheerenlanden vorm te geven.

HET ONDERZOEKSPROCES:

ORIËNTATIEFASE

Gemeente Vijfheerenlanden is op dit moment gedreven om jongereninspraak en -participatie te bevorderen. De gemeente vindt dat jongeren op dit moment beperkt participeren, weet niet hoe zij deze jongeren kan bereiken en heeft moeite om zich in de beleavingswereld van deze jongeren te verplaatsen. Er zijn verschillende interventies geweest, maar die hebben niet tot een structurele aanpak van jongereninspraak of participatie geleid. De meeste deelnemers van dit onderzoek zijn het met elkaar eens dat zij structureel in gesprek moeten gaan met de jongeren uit de gemeente, maar ook meer met elkaar moeten samenwerken.

LITERATUURONDERZOEK

Definitie van jongereninspraak- en participatie

Met het begrip ‘participatie’ refereert Hart (1992) naar een proces van gedeelde verantwoordelijkheid en co-creatie, dat invloed heeft op iemands leven en op de gemeenschap waar die persoon in leeft. Aanvullend hierop definiëren Vandenbroucke, Braam, Gilsing en Steketee (2010) jongereninspraak als de mate waarin gemeentes jongeren in laten spreken in het gemeentelijke beleid, gecombineerd met de mate van betrokkenheid van jongeren in de uitvoering van hetzelfde beleid. De participatieladder omschrijft volgens Hart (1992) de volgende niveaus van jongerenparticipatie: manipulatie, decoratie, afkopen (schijnparticipatie) en informeren, raadplegen, adviseren, co-creatie en (mee) beslissen (waardevolle jongerenparticipatie).

HET VERKLEINEN VAN DE KLOOF TUSSEN DE GEMEENTE EN JONGEREN

Als de gemeente aansluiting wilt zoeken met jongeren, is het van belang dat de gemeente snel, concreet en helder in haar houding en taalgebruik gaat worden en dat zij een open overlegvorm gaat hanteren. Aanpassingen doen binnen de eigen instelling is eerder haalbaar dan het veranderen van alle jongeren binnen de gemeente. De cultuur van een gemeentehuis moet veranderen door eerst te kijken naar wat jongeren juist wél kunnen en door hun kwaliteiten goed in kaart te brengen. Door de behoeftes van jongeren en de gemeente in kaart te brengen, kan er effectief gewerkt worden aan het verkleinen van de kloof tussen deze twee werelden (Vandenbroucke, Braam, Gilsing & Steketee, 2010).

INTEGRAAL SAMENWERKEN BINNEN GEMEENTEN

Bij deze manier van werken zijn verschillende professionals intensief met elkaar aan het samenwerken, stemmen regelmatig hun plannen op elkaar af en werken zij vanuit een gezamenlijk plan (Nederlandse Jeugsinstituut, z.j.). Om dit te laten slagen, is het belangrijk dat de professionals elkaars situaties en achtergronden begrijpen, om die vervolgens vanuit hun eigen expertise aan te vullen. Door interprofessioneel samen te werken, wordt het eigenbelang overstegen en komt er ruimte om vanuit een gezamenlijke missie met elkaar jongereninspraak en- participatie aan te pakken.

PLANNINGS- EN ACTIEFASE

De actiefase heeft de volgende producten opgeleverd:

1. Een communicatiestrategie gebaseerd op de manier waarop jongeren bereikt willen worden.
2. Een handboek over hoe jongeren via Social Media bereikt kunnen worden.

Resultaten

RANDVOORWAARDEN VANUIT GEMEENTE VHL	MANIEREN OM JONGEREN TE BEREIKEN	WAARDEVOLLE JONGEREN- INSpraak EN- PARTICIPATIE
Integraal samenwerken met sociale partners en politieke partijen	Jongeren via Sociale Media bereiken	Informeren
Jongereninspraak en participatie gemeentebreed faciliteren	Werelden van jongeren en ambtenaren/politici dichterbij elkaar brengen: structureel in gesprek met elkaar	Raadplegen
Afdeling jeugd- en onderwijs houdt d.m.v. een vaste projectleider de regie over jongereninspraak- en participatie	Jongeren op scholen bereiken: pauzerondes, reguliere pauzes en middels een spel (escaperoom)	Adviseren
Structureel onderzoek blijven doen	Jongeren opzoeken op plekken waar zij regelmatig aanwezig zijn	Co-creatie en (mee) beslissen

3. Een product die laat zien op wat voor manier jongeren op scholen bereikt willen worden.
4. Informatie over werkzame factoren tijdens een ontmoeting tussen de gemeente en jongeren.
5. Informatie over de effectiviteit van een interprofessioneel overleg met betrekking tot het bevorderen van jongereninspraak en -participatie.

AANBEVELINGEN

1: Voldoe aan de randvoorwaarden

Voldoe op de korte termijn aan de randvoorwaarden, namelijk: Jongereninspraak en -participatie gemeentebreed faciliteren, door een projectleider aan te stellen die dit thema gaat aanpakken door integraal te werken en door middel van structureel onderzoek te gaan doen.

2: Ontmoet en spreek jongeren structureel

Ga structureel en informeel in gesprek met de jongeren uit de gemeente en sluit aan bij de behoefte van de jongeren, eventueel door het inzetten van de presentiebenadering.

3: Maak structureel gebruik van de onderzochte manieren om jongeren te bereiken

Zoek jongeren op plekken waar zij regelmatig aanwezig zijn, op scholen en via Social Media. Dit zijn drie manieren om jongeren te bereiken die uit dit onderzoek effectief bleken te zijn en die structureel ingezet dienen te worden.

4: Leer van ervaringen uit het verleden.

Blijf initiatieven die in het verleden succesvol zijn geweest, in de toekomst ook inzetten. Initiatieven die in het verleden niet de gewenste resultaten hebben opgeleverd, kunnen als een leerervaring worden gebruikt.

De literatuurlijst kan in het onderzoeksrapport geraadpleegd worden.